

**Informe econòmico- social de la situació econòmica catalana
corresponents a l'últim trimestre de l'any 2001 des del sector
empresarial català**

Enquesta encarregada per la Direcció General de Programació Econòmica del
Departament d'Economia i Finances

Març de 2002

RPEEO 258

INFORME ECONOMICO-SOCIAL DE LA SITUACIÓ ECONÒMICA L'ÚLTIM TRIMESTRE DE L'ANY 2001

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
Direcció General de Promoció Econòmica

Març de 2002
Referència: 14.755

Equip

Enric Renau i Permanyer (Director)

Bibiana Bastardes i Ramos (Directora Tècnica)

Laia Pellejà i Adalid (Directora del projecte)

Xavier Solano i Bello (Tècnic)

Montserrat Martínez Melo (Tècnica)

Adreça

Pau Claris, 128 4art 1ª 08009 BARCELONA

Tel. 93-215 13 65

Fax 93-467 76 38

e-mail: dep@dep.net

	Pàgina
I. Introducció	1
I.1. Presentació	2
I.2. Objectius	3
I.3. Procés metodològic	5
II. Situació general i econòmica de Catalunya	8
III.1. Empresaris	11
III.2. País	13
III. Temes d'actualitat econòmica.....	16
III.1. Euro	19
III.2. Ingressos i despesa pública	21
III.3. Impuls econòmic.....	23
IV. Polítiques econòmiques	28
IV.1. Finançament	31
IV.2. Ajudes a la família	35
V. Conclusions	36

I. Introducció

I.1. Presentació

- Des de la Direcció General de Promoció Econòmica, del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya hi ha la voluntat de conèixer de prop com està afectant la situació de l'economia catalana en l'últim trimestre de l'any 2001 a un dels seus agents: l'empresariat català.

És per aquesta raó que s'ha sol·licitat el present informe a l'**Institut DEP**, consultora especialitzada en anàlisi social i econòmic.

- Amb l'objectiu principal d'analitzar l'economia catalana a través de la perspectiva del sector empresarial català a mig i llarg termini, en aquest informe economico-social s'inclouen tots aquells temes que plantegen dia a dia nous reptes i susciten noves preocupacions, i que cal tenir en compte per actuar en conseqüència.

I.2. Objectius

□ De forma desglossada, els **objectius** a cobrir són:

1. Coneixement i anàlisi de la situació general i econòmica de Catalunya

El principal objectiu d'aquest bloc és el de conèixer l'estat d'ànim dels empresaris, així com els problemes que més els preocupen i les oportunitats que destaquen del país.

- Evolució recent i expectatives futures de l'evolució de Catalunya.
- Evolució de la pròpia situació empresarial i expectatives futures.
- Nivell de confiança envers la situació general i la conjuntura econòmica de Catalunya.
- Principals oportunitats i principals problemes.
- Valoració de la situació.

2. Temes d'actualitat econòmica

Coneixement i valoració dels temes econòmics més rellevants des del punt de vista empresarial, fent especial èmfasi en les temàtiques més actuals.

- Procés empresarial d'adaptació a l'euro.
- Principals àrees d'inversions pública.
- Temes relacionats amb l'impuls econòmic de Madrid front Barcelona.

3. Polítiques econòmiques

L'objectiu d'aquest darrer bloc és el de conèixer la notorietat i la valoració dels empresaris respecte l'actuació del Departament d'Economia i Finances. Els resultats han de permetre ajudar en el disseny i la planificació de polítiques públiques de caire econòmic.

- Coneixement, valoració i responsables dels temes de finançament autonòmic.
- Coneixement i valoració de les polítiques d'ajuda a la família.

***II. Situació general i econòmica
de Catalunya***

- Les empreses catalanes passaven per una situació econòmica confortable l'últim trimestre de 2001. El 58% dels empresaris afirma que la situació econòmica del seu negoci en aquell moment era totalment o força positiva, mentre el 34% considera que era més aviat positiva i, tant sols el 8% la considera poc o gens positiva.**

Així doncs, en una escala de 0 a 10, en la qual el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva, les empreses consideren positiva amb un 6,6 la seva situació econòmica a finals del 2001.

- No obstant això, d'entre totes les preocupacions que els empresaris catalans tenien en aquell moment, el context bèl·lic internacional (27%) creat des de l'11 de setembre del mateix any i el manteniment del nivell de vendes i de feina (23%) eren les més importants.**

En segon lloc, l'empresariat es mostrava força preocupat per la precarietat del mercat laboral (23%), esmentant concretament el nivell de qualificació i professionalització de la mà d'obra (13%), així com de les condicions laborals (10%).

La situació de determinats sectors (5%), específicament l'hosteleria, la construcció i el càrnic, preocupava a una part dels empresaris, així com la quantitat d'impostos que paguen les empreses (5%) i la manca d'inversió pública i ajuts per a elles (5%).

Els empresaris mostraven inquietud front a la morositat (4%), les complicacions derivades de l'entrada de la nova moneda (4%), així com l'augment de costos (3%), el context polític (2%), l'atur (2%), mantenir ben satisfets i atesos als clients (2%), però també a un mateix nivell, la competència (2%).

Entre d'altres temes mencionats (15%), durant l'últim període de 2001 els empresaris es mostraven preocupats per mantenir la qualitat en els seus productes i serveis, per la reducció de la inversió en les empreses i per la frenada de les importacions i les exportacions.

- **No obstant això, els empresaris fan una descripció negativa de l'estat de l'economia catalana durant l'últim trimestre de 2001. Malgrat que consideren amb un 19% la bonança econòmica d'aquell moment, la resta d'aspectes destacats són de caràcter negatiu.**

En primer lloc, el 21% destaca el moment recessiu. En segon lloc i de forma menys palesa, els empresaris tornen a insistir en la manca d'inversió i ajuda a les empreses (7%) i en el lligam econòmic i polític que encara mantenia Catalunya i el seu govern amb Madrid (5%).

Minoritàriament (2%), també s'associa la situació econòmica de l'últim trimestre de 2001 amb l'àmbit de les condicions laborals i l'atur i la mala situació d'alguns sectors (construcció, càrnic i hoteler). Tot i que no de forma negativa també destaca l'entrada de la moneda europea (2%) i la competència (2%).

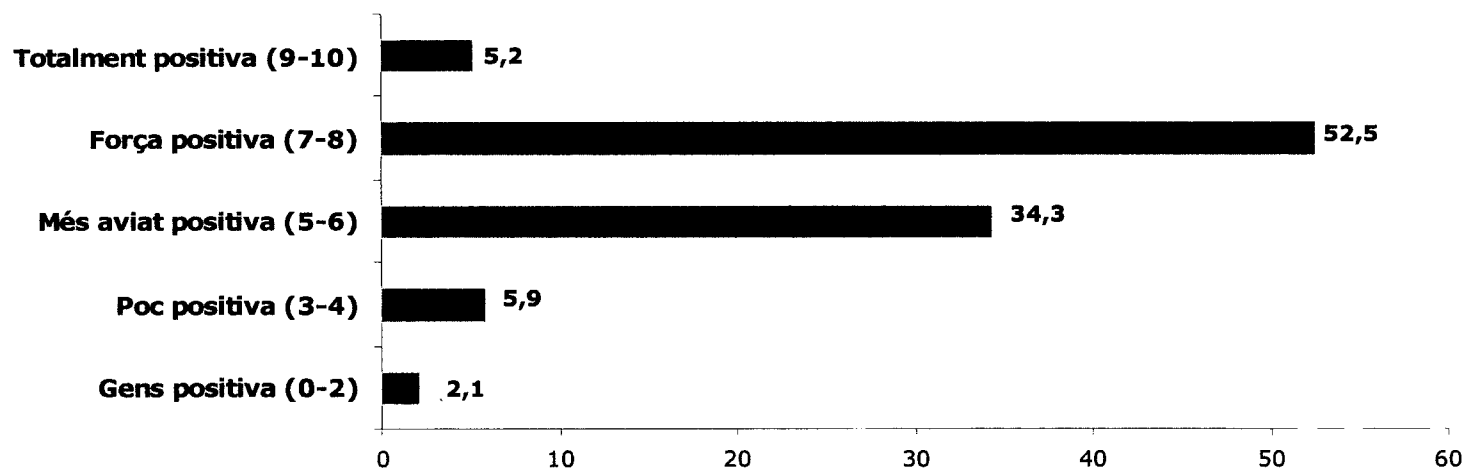
Front a aquests temes, en destaquen d'altres força diversos (12%) com ara el moment inflacionista, els impostos i la frenada de les exportacions que es produïen en aquell moment.

- **Tot i el pessimisme a l'hora de qualificar la situació econòmica del país, la valoració que els empresaris fan de l'economia del període és més aviat positiva.** El 48% dels empresaris considera que la situació econòmica era totalment o força positiva, front al 41% que la considera més aviat positiva i un reduït 8% poc o gens positiva.

La valoració és més aviat positiva, amb un 6,3 en una escala de 0 a 10, en la qual el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva. Aquesta valoració és sensiblement inferior a la de la situació de la pròpia empresa en aquell moment.

II.1. Empresaris

Valoració de la situació econòmica de la pròpia empresa

MITJANA: 6,6

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva)

Base: 400

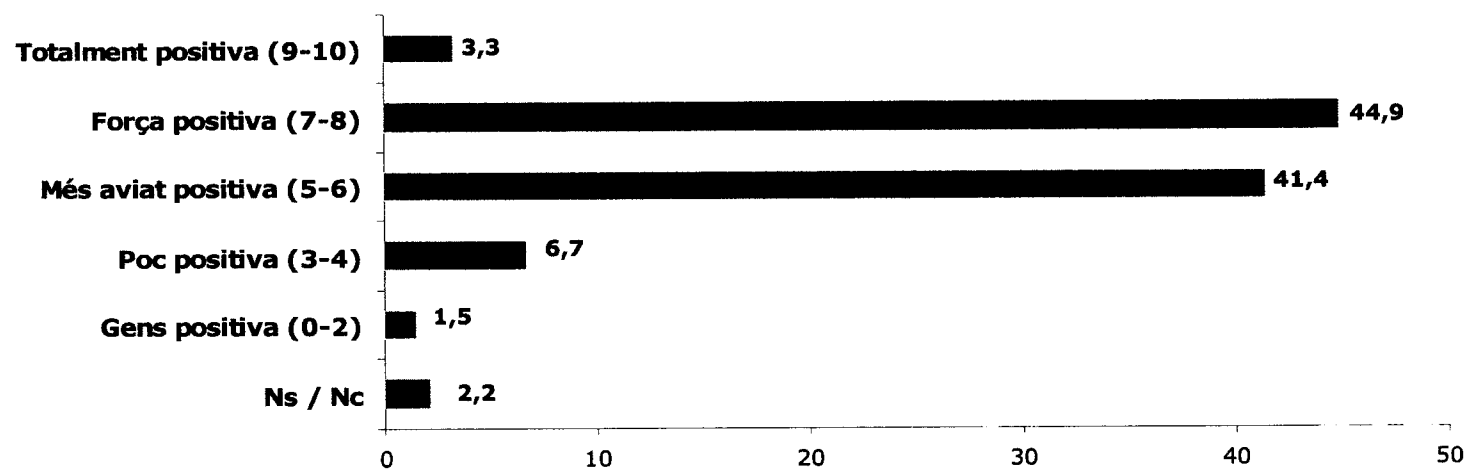
Taula 1: Temes més preocupants

Temes	Total
Context bèl·lic internacional	26,5
Mantenir el nivell de vendes i de feina	22,8
Qualificació i professionalitat de la mà d'obra	13,3
Condicions laborals	9,4
Situació del sector	5,1
Impostos	5,0
Manca d'inversió pública i ajuts	4,4
Morositat	4,3
Aspectes relacionats amb l'euro	3,9
Augment de costos	2,6
Política	2,3
Atur	2,3
Satisfer als clients	2,3
Competència	2,2
Altres	14,7
Res	4,8
Ns/Nc	4,1
<i>Base</i>	400

ESPONTÀNIA, MÚLTIPLE

II.2. País

Valoració de la situació econòmica de Catalunya

MITJANA: 6,3

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva)

Base: 400

Taula 2: Valoració de la situació econòmica de Catalunya

Valoració	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Totalment positiva	3,3	3,6	3,7	2,3	2,0
Força	44,9	41,9	44,4	59,1	48,0
Més aviat	41,4	43,1	38,9	34,1	42,0
Poc	6,7	7,5	13,0	-	2,0
Gens positiva	1,5	1,2	-	-	6,0
Ns/Nc	2,2	2,8	-	4,5	-
MITJANA	6,3	6,3	6,4	6,8	6,1
<i>Base</i>	400	253	54	43	50

SUGGERIDA

Taula 3: Aspectes a destacar de la situació econòmica de Catalunya

Aspectes	Total
Recessió	21,2
Bonança	19,1
Manca d'inversió pública i ajuts	6,5
Autonomia de Catalunya (econòmica i política)	5,2
Condicions laborals	2,2
Atur	1,9
Aspectes relacionats amb l'euro	1,8
Situació del sector	1,8
Competència	1,5
Altres	12,9
Res	4,8
Ns/Nc	33,0
Base	400

ESPONTÀNIA, MÚLTIPLE

III. Temes d'actualitat econòmica

- En referència al canvi de moneda, els empresaris n'estaven al corrent i afrontaven l'arribada amb tranquil·litat i despreocupació, donat que el 60 % afirma que estava poc o gens preocupat.** No obstant això, el 24% dels empresaris es mostrava totalment o força preocupat amb l'arribada de la nova moneda i el 16% afirma que es trobava més aviat preocupat.

En aquest cas, la mitjana és del 3,6, fet que confirma clarament la poca preocupació que hi havia pel canvi de moneda.

Aquest fet es confirma altra vegada tenint en compte que el 39% dels empresaris no menciona cap aspecte que el preocupés davant l'arribada de l'euro.

Entre els aspectes que creaven més incertesa hi ha el procés d'adaptació general a la moneda (18%) i l'arrodoniment i l'augment de preus amb que podia arribar aquesta moneda (15%).

A una certa distància, també es fa menció del procés d'adaptació de la comptabilitat i l'administració de l'empresa (7%), la convivència de la nova moneda amb l'anterior (5%), i la resta de canvis interns (4%), com són l'adaptació a nivell informàtic (4%), la formació dels treballadors i el tracte amb els clients (4%).

Entre altres respostes (7%), als empresaris els preocupava les estafes i els enganys que es poguessin produir, així com el moment de tornar el canvi en establiments.

- En conjunt, els empresaris es mostren partidaris que les administracions públiques augmentin els pressupostos destinats a la majoria de les àrees testades. Caldria senyalar el fet que prioritzen de forma especial les inversions destinades a Sanitat (95%) i Ensenyament (95%).**

Seguidament, els empresaris consideren adequat augmentar els recursos destinats a Obres públiques, transports i comunicacions (93%), Medi Ambient (92%), Pensions (91%), Cultura (90%), Justícia (89%) i Habitatge (85%).

L'augment de les partides destinades a Defensa es consideren necessàries només entre el 20% dels empresaris catalans.

- ❑ **En general, el 55% empresaris són de l'opinió que l'activitat econòmica de l'Estat espanyol s'està concentrant a Madrid, deixant a Barcelona en desavantatge.** Entre la resta, en proporcions semblants, el 22% es mostra més aviat d'acord amb aquesta premissa, front el 21% que afirma estar-hi poc o gens d'acord.

La tendència és a considerar de forma clara, que l'activitat econòmica es concentra a Madrid, així doncs, la valoració se situa en el 6,5 en una escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens d'acord i el 10 a totalment d'acord.

- ❑ La visió que tenen els empresaris de les grans infraestructures de transports públics i la situació de la fira de Barcelona durant l'últim trimestre de 2001, perfila en certa mesura la visió de centralització de l'activitat econòmica de l'Estat espanyol a Madrid.

Si bé el 85% dels empresaris afirma conèixer les grans infraestructures de transports públics (com el TGV, metro, carreteres...), la valoració és més aviat positiva, això és, del 5,8 en una escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva.

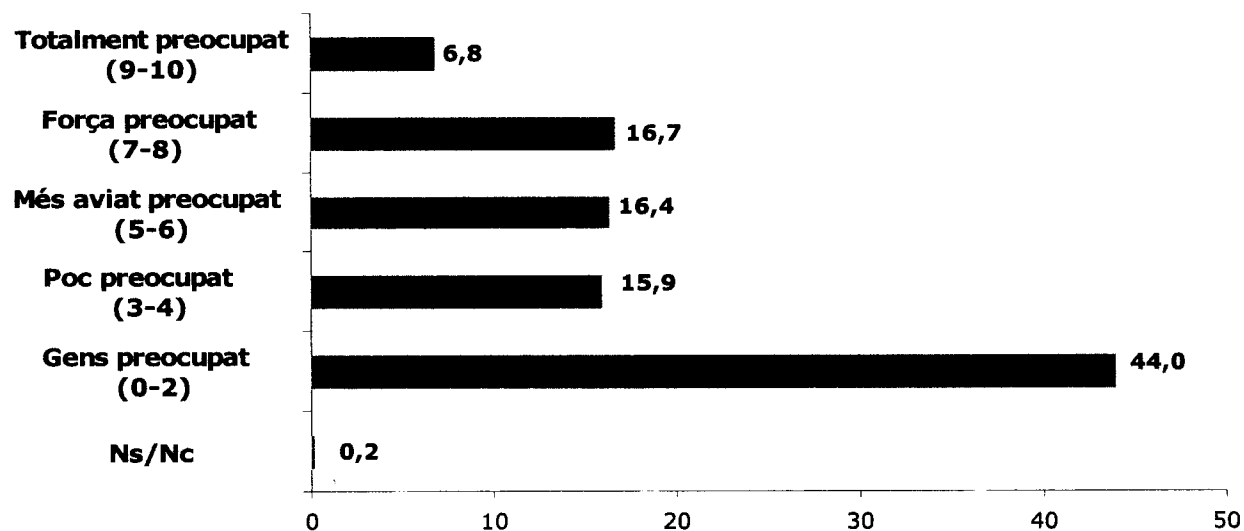
Concretament s'observa com el 41% d'empresaris considera aquestes infraestructures de forma més aviat positiva, el 34% les valora totalment o força positives i el 19% poc o gens positives.

De forma semblant, 7 de cada 10 empresaris afirma conèixer la situació de la Fira de Barcelona durant l'últim període de 2001, efectuant una valoració en el 5,0 en una escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva.

Malgrat que la tendència entre els empresaris és a valorar més aviat positiva la situació de la Fira en aquell moment (35%), en igual proporció i relativament per sobre, el 37% la considera poc o gens positiva, front el 23% que la considera totalment o força positiva.

III.1. Euro

Preocupació front la transició de la pesseta a l'euro

MITJANA: 3,6

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens preocupat i el 10 a totalment preocupat)

Base: 400

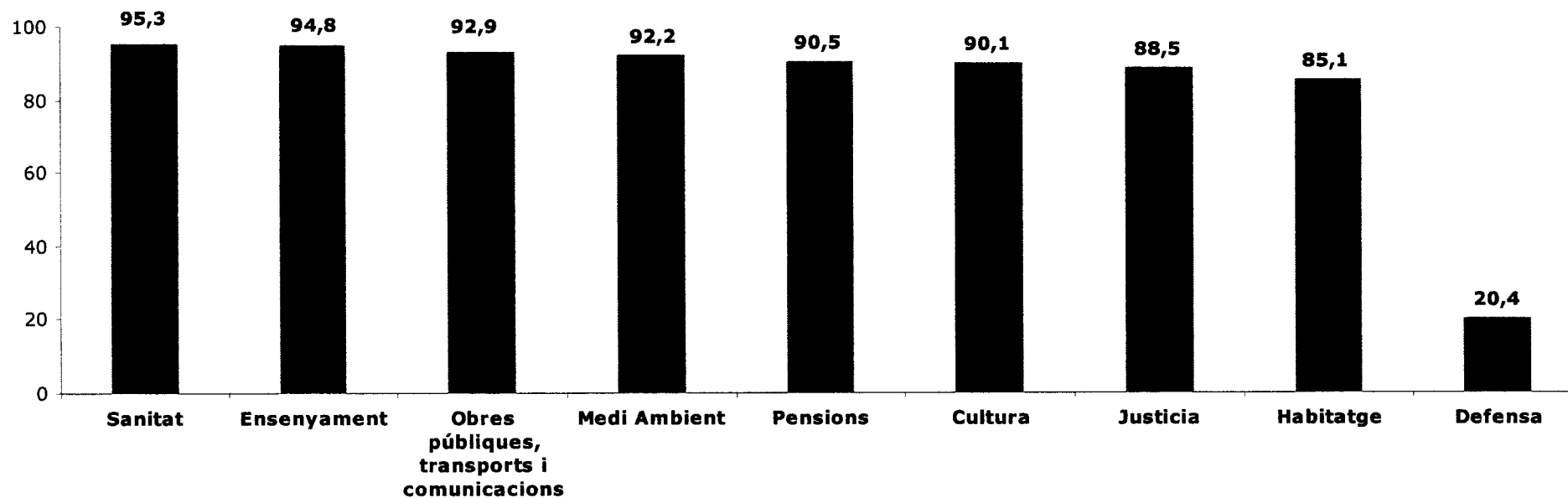
Taula 4: Aspectes preocupants de l'entrada de l'euro

Aspectes	Total
Adaptació a la nova moneda	18,1
Arrodoniment i augment de preus	15,2
Adaptació de la comptabilitat i l'administració de l'empresa	6,5
Convivència de l'euro i la pesseta	5,3
Adaptació de l'empresa a nivell informàtic	3,7
Altres adaptacions de l'empresa	3,6
Altres	7,1
Res	38,6
Ns/Nc	0,3
Base	400

ESPONTÀNIA, MÚLTIPLE

III.2. Ingressos i despesa pública

Les inversions haurien d'anar encaminades a...

Base: 400

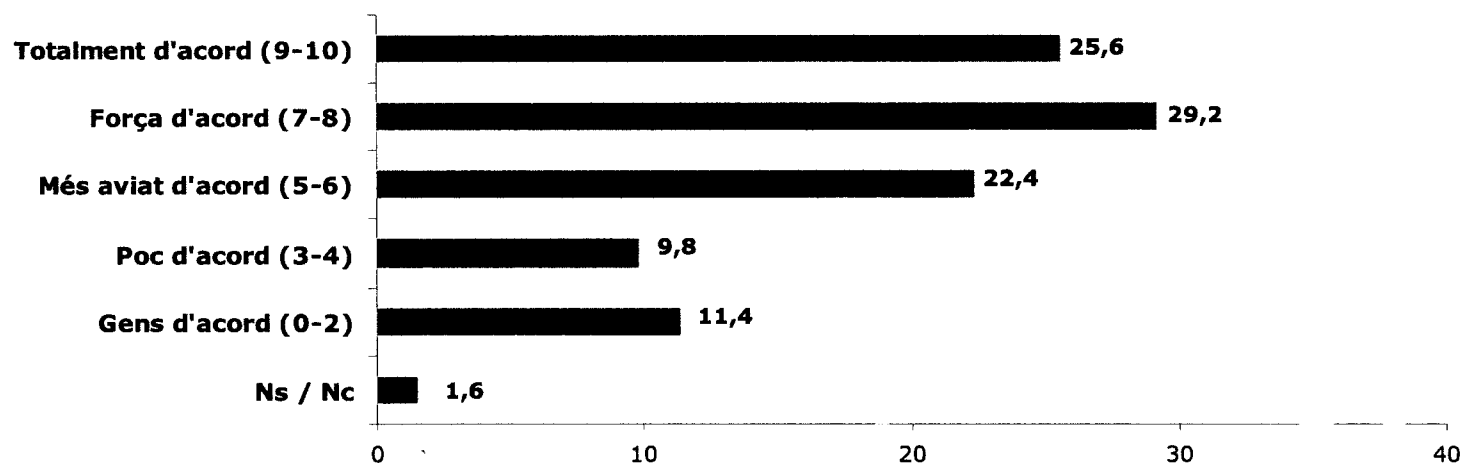
Taula 5: Les inversions haurien d'anar encaminades a...

Àmbits	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sanitat	95,3	96,9	100,0	83,8	92,0
Ensenyament	94,8	96,0	94,4	93,4	90,0
Obres públiques transports i comunicacions	92,9	94,1	92,6	89,7	90,0
Medi ambient	92,2	94,5	85,2	92,6	88,0
Pensions	90,5	92,1	98,1	83,8	80,0
Cultura	90,1	93,3	90,7	75,0	86,0
Justícia	88,5	91,3	90,7	75,0	86,0
Habitatge	85,1	88,6	87,0	77,2	72,0
Defensa	20,4	21,4	9,3	41,0	10,0
Base	400	253	54	43	50

SUGGERIDA

III.3. Impuls econòmic

L'activitat econòmica de l'Estat espanyol s'està concentrant a Madrid

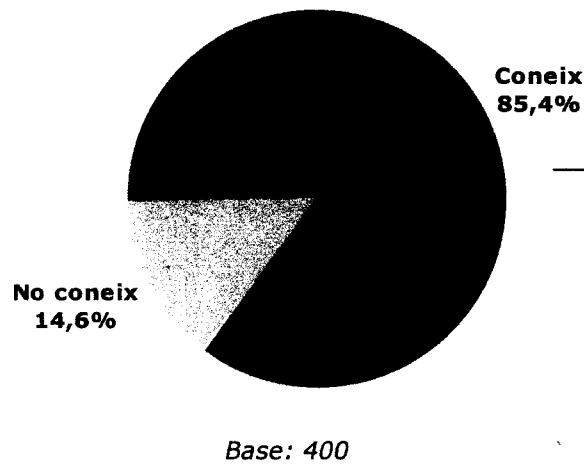

MITJANA: 6,5

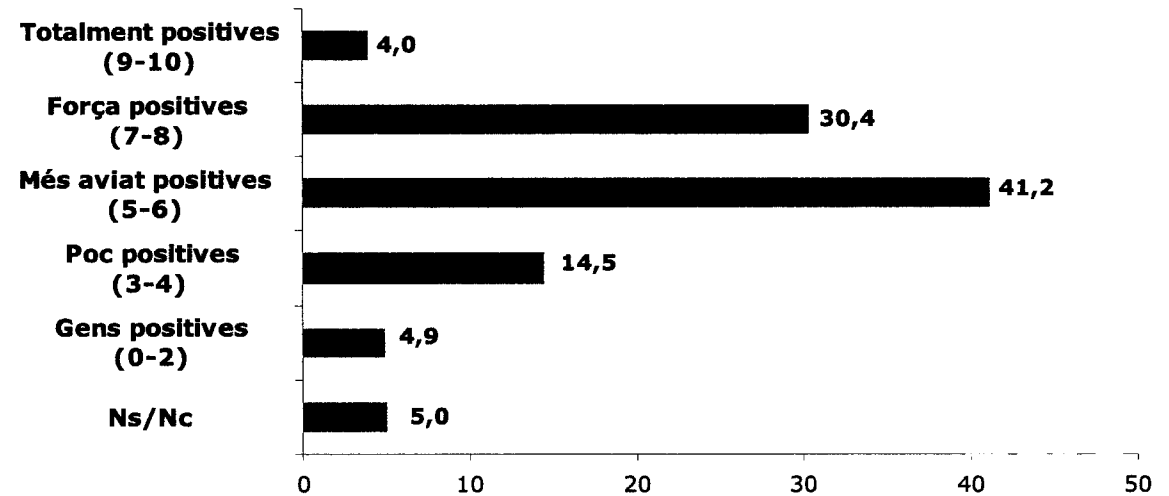
(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens d'acord i el 10 a totalment d'acord)

Base: 400

Coneixement de les grans infraestructures de transports públics

Valoració de les grans infraestructures de transports públics

MITJANA: 5,8

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva)

Base (Coneix infraestructures de transports públic): 343

Taula 6: Coneixement de les grans infraestructures de transports públics

Notorietat	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Coneix	85,4	91,3	66,7	66,3	92,0
No coneix	14,6	8,7	33,3	33,7	8,0
Base	400	253	54	43	50

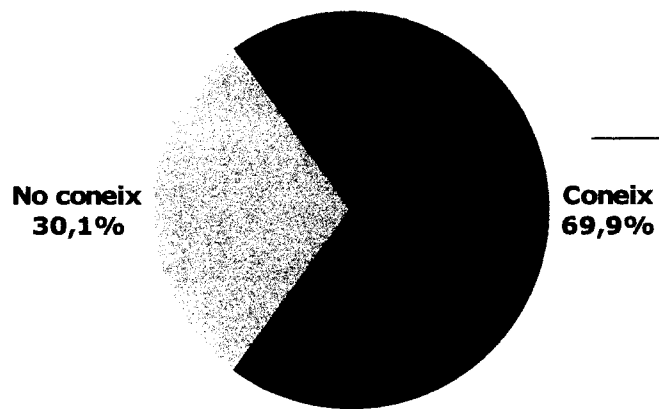
SUGGERIDA

Taula 7: Valoració de les grans infraestructures de transports públics

Valoració	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Totalment positives	4,0	3,9	-	2,3	8,7
Força	30,4	28,6	50,0	26,8	26,1
Més aviat	41,2	42,9	36,1	34,4	41,3
Poc	14,5	17,7	8,3	5,6	8,7
Gens positives	4,9	3,9	5,6	13,2	4,3
Ns/Nc	5,0	3,0	-	17,7	10,9
MITJANA	5,8	5,7	6,1	5,2	6,0
Base (coneix infraestructures transp. púb.)	343	231	36	30	46

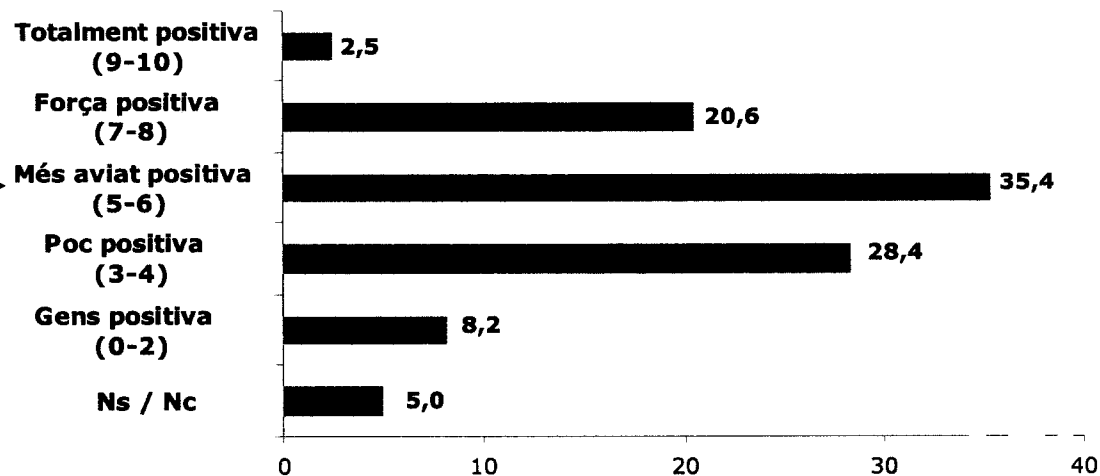
SUGGERIDA

Coneixement la situació de la Fira de Barcelona

Base: 400

Valoració de la situació de la Fira de Barcelona

MITJANA: 5,0

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiva i el 10 a totalment positiva)

Base (Coneix situació actual Fira de Barcelona): 279

Taula 8: Coneixement la situació de la Fira de Barcelona

Notorietat	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sí coneix	69,9	69,1	48,1	83,0	86,0
No coneix	30,1	30,9	51,9	17,0	14,0
Base	400	253	54	43	50

SUGGERIDA

IV. Politiques econòmiques

- L'elevat coneixement que té el 87% dels empresaris catalans de l'antic model de finançament autònom (existent abans del desembre de 2001) es decanta per una valoració negativa del 4,4, en una escala de 0 al 10, on el 0 equival a gens positiu i el 10 a totalment positiu.**

Gairebé un de cada dos empresaris que afirma conèixer l'antic model, el valora poc o gens positiu, front el 36% que el considera més aviat positiu i un escàs 13% que en fa una valoració positiva.

- Si bé l'anterior model gaudia d'un elevat nivell de coneixement, el nou acord signat per al finançament de Catalunya és conegut només pel 13% de l'empresariat català.**

Entre els coneixedors de l'acord, la valoració es diversa. Per bé que destaca una posició moderadament esperançada amb l'acord (42% més aviat positiva), els percentatges són gairebé iguals, donat que el 30% el considera poc o gens positiu i el 27% el considera totalment o força positiu. En termes generals, la valoració se situa per sobre de l'aprovat just, en el 5,3.

No obstant això, **quan els empresaris fan la comparativa de l'antic i el nou model, gairebé dos de cada tres (62%) es mostren esperançats amb el nou model de finançament**, valorant-lo molt millor o millor que l'anterior. Front a aquests, el 29% de l'empresariat pensa que el nou i l'antic model són iguals, mentre el 6% es mostra desil·lusionat ja que el considera pitjor.

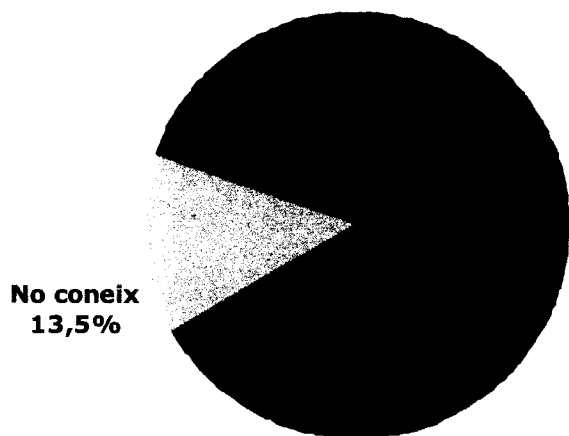
- En la segona part d'aquest bloc de polítiques econòmiques, els empresaris han valorat les polítiques d'ajuda a les famílies durant l'últim trimestre de 2001.

8 de cada 10 empresaris té coneixement d'aquesta política econòmica, malgrat que la considerin poc positiva amb una valoració de 4,0 en una escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiu i el 10 a totalment positiu.

El 56% dels empresaris considera aquesta mesura d'ajuda a les famílies poc o gens positiva. El 24% la considera més aviat positiva i el 18% se'n mostra favorable, entenent que es tracta d'una política totalment o força positiva.

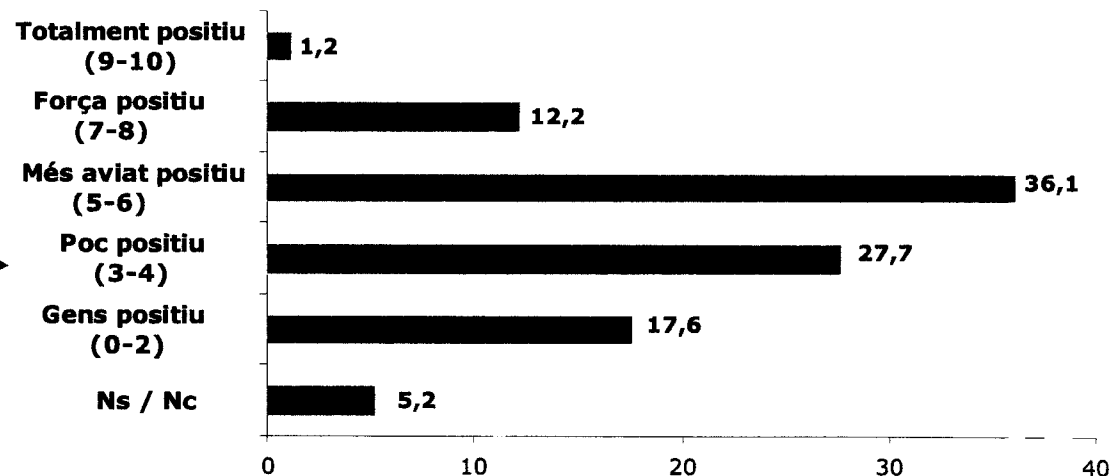
IV.1. Finançament

Coneixement del finançament de Catalunya*

Base: 400

Valoració del finançament de Catalunya

MITJANA: 4,4

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positiu i el 10 a totalment positiu)

Base (coneix finançament de Catalunya): 344

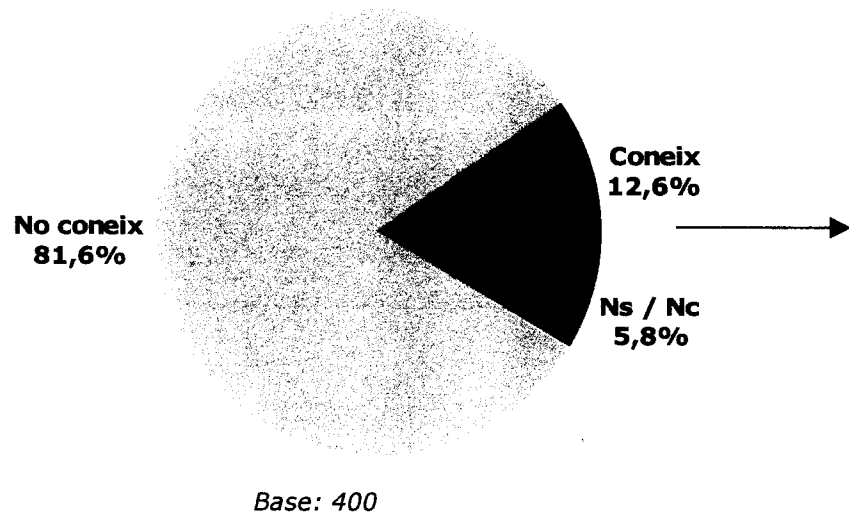
*Aquesta pregunta fa referència al model de finançament anterior al del nou acord signat a finals de 2001.

Taula 9: Valoració del finançament de Catalunya

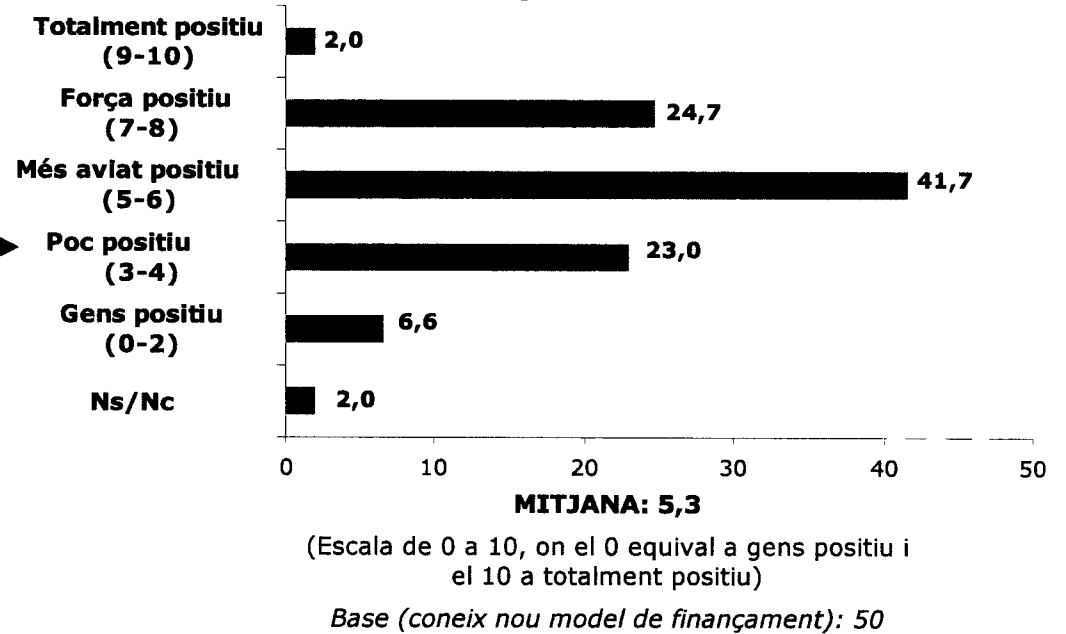
Valoració	Total	Territori			
		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Totalment positiu	1,2	0,5	-	3,0	4,7
Força	12,2	11,5	16,3	12,8	11,6
Més aviat	36,1	40,4	25,6	33,1	27,9
Poc	27,7	28,0	41,9	11,4	27,9
Gens positiu	17,6	15,6	16,3	31,0	16,3
Ns/Nc	5,2	4,6	-	9,0	11,6
MITJANA	4,4	4,4	4,3	4,0	4,5
Base (coneix finançament)	344	218	43	40	43

SUGGERIDA

Coneixement de l'acord signat pel nou model de finançament autòmic

Valoració de l'acord signat pel nou model de finançament autòmic

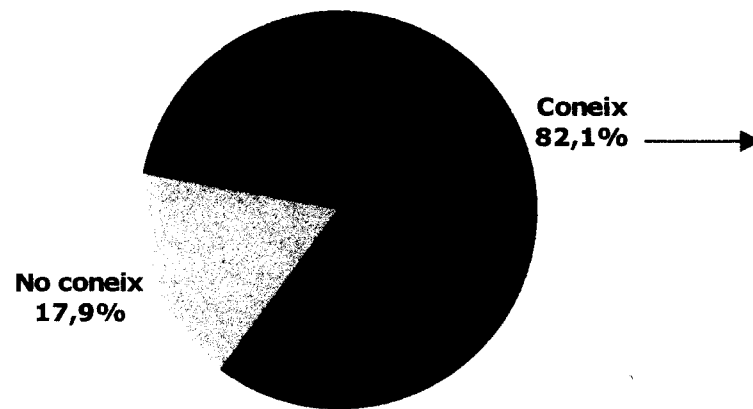
Taula 10: Valoració del nou model de finançament autonòmic per a Catalunya comparant-lo amb l'anterior model

Valoració	Total
Molt millor que l'anterior	9,1
Millor	52,2
Igual	28,7
Pitjor	6,0
Molt pitjor que l'anterior	0
Ns/Nc	4,0
<i>Base (coneix acord finançament)</i>	<i>50</i>

SUGGERIDA

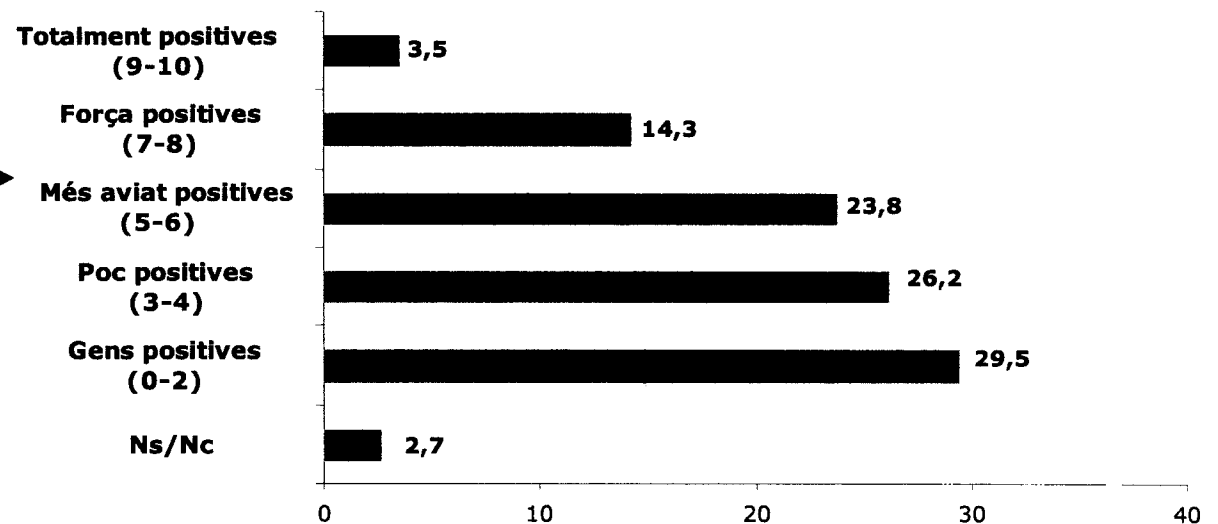
IV.2. Ajudes a la família

Coneixement les polítiques d'ajuda a les famílies

Base: 400

Valoració de les polítiques d'ajuda a les famílies

MITJANA: 4,0

(Escala de 0 a 10, on el 0 equival a gens positives i el 10 a totalment positives)

Base (Coneix les polítiques d'ajuda a les famílies): 327

V. Conclusions

Els empresaris valoren raonablement bé la situació econòmica, tant de les pròpies empreses com del país, en l'últim trimestre de 2001. Tot i això, creuen que les seves empreses anaven millor que el país.

Durant aquell període la incertesa dominava el panorama de la situació econòmica. Les preocupacions més destacades reflectides pels empresaris eren el conflicte bèl·lic internacional, el mercat de treball (qualificació, condicions laborals) i la voluntat de mantenir el nivell de vendes.

1. Ingressos i despesa pública

El teixit productiu català demana la intervenció de les administracions públiques en l'estat del benestar (sanitat, ensenyament, pensions), així com en obres públiques, habitatge i medi ambient.

2. Impuls econòmic

Entre els empresaris, hi ha la percepció majoritària que, durant l'últim trimestre de 2001, Catalunya i, concretament Barcelona, estava perdent pes econòmic respecte Madrid.

En canvi, a diferència d'això, els empresaris coneixen l'evolució positiva que s'estava consolidant entorn les grans infraestructures de transports públics (metro, Tren Alta velocitat, Aeroport, etc).

En relació amb la situació de la Fira de Barcelona durant el període, hi ha una gran divisió d'opinions. Globalment, l'empresariat aprova la Fira, però hi ha un grup molt crític i poc entusiasta respecte la seva situació.

3. Finançament

En conjunt, l'opinió dels empresaris respecte la situació del finançament de Catalunya durant l'últim període de 2001, és dolenta.

La signatura del nou acord és poc coneguda.

Entre els empresaris coneixedors del nou acord de finançament la valoració és positiva, amb la sensació que s'ha fet un pas endavant.

4. Polítiques d'ajuda a les famílies

Els responsables empresarials tenen la sensació de conèixer les polítiques d'ajuda a les famílies.

La valoració de com s'estaven duent a terme aquestes polítiques a l'últim trimestre de 2001, és negativa.

No ens referim a cap actuació concreta ni de cap govern determinat, sinó que fem esment a la percepció de l'actuació de les administracions per resoldre els problemes de les famílies.